

JELENTÉS

Szeghalom Város Önkormányzata **közművelődési feladatellátásának** **szakfelügyeleti célvizsgálatáról**

Az önkormányzat címe
Szakfelügyeleti vizsgálat ideje
Ügyiratszám
Szakfelügyelő

5520 Szeghalom Szabadság tér 4-8
2010. április 15-től -2010. június 30-ig.
OKM 7986/2010.
Kölcseyné Balázs Mária

Régió
Megye
Kistérség

Dél-alföldi
Békés
Szeghalmi

TARTALOMJEGYZÉK

BEVEZETÉS.....	3
1. A 2002. évi szakfelügyeleti jelentés eredménye	3
1.1. A javaslatok megvalósítása	4
1.2. A javaslatok hatására bekövetkezett változások.....	8
2. A közművelődési feltételrendszer jogszabályok által meghatározott jelenlegi helyzete	8
3. Összegző megállapítások, javaslatok	11
Függelék	13

BEVEZETÉS

A **közművelődési szakfelügyelet feladata** Szeghalom Város Önkormányzata közművelődési feladatellátásának célvizsgálata.

A **vizsgálat jogszabályi alapjai:**

- a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény 88. § i) pontja (továbbiakban: 1997. évi CXL. tv.);
- a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény 97. §;
- a 23/2005. (VIII. 9.) NKÖM rendelet a közművelődési feladatellátás országos szakfelügyeletéről.

A **vizsgálat célja: ellenőrizni a települési önkormányzat közművelődési feladatellátásáról szóló általános és részletes szakfelügyeleti vizsgálati jelentés javaslatainak megvalósítását, megállapítani a javaslatok hatására bekövetkezett változásokat, továbbá rögzíteni a település közművelődési feltételrendszerének jogszabályok által előírt állapotát a vizsgálat időpontjában.**

1. A 2002. évi szakfelügyeleti jelentés eredménye

Szeghalom település önkormányzata közművelődési feladatellátását a közművelődés országos szakfelügyelete 2002. évben általánosan és részletesen vizsgálta. A Közművelődési Főosztály – A központi állami szerveknek a helyi önkormányzatokkal kapcsolatos feladatát és hatáskörét is szabályozó 1990. évi LXV. törvény 97. §-a alapján – a vizsgálati jelentést kiktüldő levelében kezdeményezte, hogy a képviselő-testület tárgyalja meg az ellenőrzés tapasztalatait, és a hozott határozatról adjon tájékoztatást.

Az önkormányzat kérhette, hogy az értékelő megbeszélésen a vizsgálatot végző szakértő/vezető szakfelügyelő személyesen vegyen részt.

Jelentés tárgyalása

A szakfelügyeleti vizsgálati jelentés 2003. április 7-én érkezett meg a minisztériumból.

A polgármester, illetve a területért felelős munkatárs nyilatkozata szerint sem az illetékes szakbizottság, sem a képviselő-testület nem tárgyalta a megérkezését követő ülések során, s a későbbiekben sem.

1992. évi LXIII. törvény (1) és (2) bekezdése értelmében a dokumentum nyilvánosságát biztosítani kellett volna.

A szakfelügyeleti vizsgálati jelentést nem hozták nyilvánosságra sem kivonatolva, sem teljes terjedelmében.

A fentiekből következően a képviselő-testület, sem a bizottság tagjai nem kaptak tájékoztatást a jelentésről.

Mivel a testület nem tárgyalta a jelentést, az abban foglaltak megvalósításáról határozatot sem hoztak.

Az OKM Közművelődési Főosztálya a jelentésben foglalt javaslatok további sorsáról nem kapott visszajelzést.

1.1. A javaslatok megvalósítása

Intézkedési terv nem készült, határozathozatal nem történt. A javaslatok kisebb része megvalósult, mert eleve illeszkedett a települési elképzelések közé, de ez nincs összefüggésben a jelentés létével.

A vizsgálati jelentés javaslatai (Szöveg szerinti idézetek a 2002-ben elkészült vizsgálati jelentésből.)	A javaslatok hatására bekövetkezett változások a vizsgálatot követő 1-2 éven belül (napjainkig)
<p>A helyi közművelődési rendelet elkészítését az 1997. évi CXL. törvény írja elő, melyet a NKÖM Közművelődési Főosztályának "Szempontok és segédanyagok..." c. útmutatója s az általam adott írásos dokumentumok és szóbeli tanácsok alapján mielőbb el kell készíteni. A törvényalkotók is leszögezik, hogy a szerencsés, ha a rendelet egy megelőző lakossági kulturális igényfelmérésre épül. Erre Szeghalmon különösen nagy szükség van! Ezért javaslom, hogy egy széleskörű helyi, intézmények, civil szervezetek társadalmi összefogásra épülő reprezentatív kulturális-szabadidős igényfelmérés készüljön, s ebben kérjék a Békés Megyei Művelődési Központ segítségét, s éljenek a pályázati lehetőségekkel is. A feldolgozott művelődésszociológiai anyag reálisan megalapozhatja egy középtávú kulturális koncepció elkészítését, irányt ad a kulturális intézményeknek, szervezeteknek, s vissza lehet térni a most elkészülő helyi közművelődési rendelet pontosítására.</p>	<p>7/2003. (IV. 01.) sz. rendelet (hatályon kívül helyezve, s az új rendelet száma: 4/2007. (II. 27.). Kutatás, felmérés nem történt.</p>
<p>A Szeghalmon működő kulturális intézményeknek, civil szervezeteknek javaslom, hogy a lakossági igényfelmérést követően alakítsák meg a településen az 1997. évi CXL. tv. adta joguknál fogva a Városi Közművelődési Tanácsot.</p>	<p>A szervezetek nem kezdeményezték Közművelődési Tanács létrehozását.</p>
<p>Miután a Városi Művelődési Központ kizárólag alapfeladatával foglalkozhat, s ehhez visszakapja közösségi tereit és célcsoportos helyiségeit, célszerű lesz a bizottságnak a VMK munkatársaival karöltve elkészíteni bizonyos - az intézmény új SZMSZ-be, illetve mellékleteibe kerülő - működési szabályozókat, mindenekelőtt a VMK Intézményhasználati szabályzatát, azt rögzíteni, hogy pl. kik, milyen célból, mikor, térítéssel vagy kedvezményesen, stb. látogathatják az intézményt.</p>	<p>54/2005. (IV. 25.) Ökt. sz. határozat. A SZMSZ szabályozza a javaslatban foglaltak körét.</p>

<p>A folyamatos kistérségi kapcsolatok és más önkormányzati feladatok ellátására már meglévő társulások mintájára a város kezdeményezhetné egy térségi Sárreți közművelődési társulás létrehozását, amely a már korábban is meglévő kulturális térségszervező központi szerepkörét újra megerősíthetné és a társulás pályázatainak a kulturális területre fordítható anyagi forrásait bővítené.</p> <p>A kistérségen belüli városok között pedig a jövőben funkcionális munkamegosztásra kell törekedni, s ebben a kultúra területén is többet vállalhatna a város.</p>	<p>Koordináló szerepe van az intézménynek a Közkincs Program által létrehozott kistérségi együttműködésben. Az intézményvezető elkészítette a stratégiát megalapozó tanulmányt, részt vettek az értéktár összeállításában, a kérdőívek feldolgozásában, összesítésben. A Kistérségi Napok rendezvénysorozat szervezői voltak, valamint fogadták a Körös-Sárreți Kézműves Vándorkiállítását.</p>
<p>Azt javaslom, akkor térjen vissza a Városi Önkormányzat az intézmény normális működéséhez szükséges létszám és költségvetés megállapításához, amikor valóságos, megalapozott képet tud erről alkotni; amikor az intézmény egésze működőképes lesz, s a Művelődési Központ egészét közművelődési rendeltetése szerint lehet működtetni.</p>	<p>54/2005. (IV. 25.) Ökt. sz. határozat. Szabályozott.</p>
<p>Az önkormányzati támogatásról a vizsgált időszakban a V.M.K. mellett különösen kevés jutott a civil kulturális szervezeteknek is. A város érdeke is - főképp, ha a térségben meghatározó tényező akar lenni - hogy ezt kulturális téren is bizonyítsa. Ebben a törekvésben még neves művészeti csoportjaira is támaszkodhat, amelyek tovább színesítik és kiegészíthetik a V.M.K kínálatát. Javaslom az e célra fordítható kulturális alapok elkülönítését, s nyilvános megpályázhatóságát biztosítani!</p>	<p>A Sport és Civil Szervezetek Bizottsága minden évben fogadja azoknak a civil szervezeteknek a támogatási kérelmét, akik már egy éve működnek, és rendezvény megszervezésére, lebonyolítására kéri a támogatást. Minden évben a költségvetési rendeletben döntenek az odaítélendő összegről. 2010-ben ez az összeg 13 millió Ft volt.</p> <p>A pályázati jelleg nem biztosított, a döntéshez a szervezetek kérelmet nyújtanak be.</p>
<p>Azt javaslom, hogy mielőbb meg kell tervezni a V.M.K. szakfeladat szerinti működését a város lakosságának intézményes kulturális-szabadidős szükségleteinek biztosítását. Ehhez ad segítséget, támpontot az a lakossági igényfelmérés, amelyet korábban már javasoltam.</p> <p>A Városi Művelődési Központ "konceptiója" inkább munkatervként hasznosítható, de a feladatok csoportosításával célszerű a 1997. évi CXL. törvény 76. § 1-2. szakaszainak a-h pontjai szerint tagolni, részint mert a törvény szerint ebben sorolják fel a "települési önkormányzatok kötelező közművelődési feladatait", részint mert vezérfonalat adnak a</p>	<p>A civil kapcsolatrendszer, koordinálás, segítség maximálisan megvalósul.</p> <p>A feladatok csoportosítása a szakfeladati rend szerint történik, mely az alapító okiratban kerül rögzítésre.</p>

<p>közművelődési munka megszervezéséhez. Végül nem utolsó szempont, hogy ha a hét pont mentén tekintjük át a települési önkormányzat kötelező feladatait, azonnal látjuk, hogy hol vannak helyi arányeltolódások, ill. hiányok.</p> <p>Csak erősítendő a Művelődési Központ tudatos törekvése az intézményen kívül civil kulturális-szabad időszervezetek összefogására, segítségére, amelynek következő állomása lehetne, ha a továbbiakban, mint a település Civil Háza gondozná ezt a területet, ha már visszanyerte ehhez az objektív feltételeket is!</p>	
<p>Az új képviselő-testület előtt legfontosabb feladat a VMK működőképességének a feltételeit megteremteni; az életveszélyes állapot elhárítása s a VMK eredeti funkcionálásához szükséges feltételek (helyiségek, eszközök, terek) biztosítása. Javasoltam az un. revitalizációs pályázat benyújtását a NKÖM Közművelődési Főosztályához.</p>	<p>Revitalizációs pályázatot nem nyújtott be a fenntartó. A vis major alapból igényeltek, s kaptak forrást.</p> <p>A művelődési központ legfontosabb felújítása, beruházása, működőképességének helyreállítása megtörtént 2002-2003-ban.</p>
<p>Helyi feladatátcsoportosítással vagy más munkaköri átrendezéssel párosítva - amit a fentiekből az Önkormányzat erősíteni kíván - érdemes önálló munkakörű, felsőfokú művelődésszervező vagy kulturális menedzser szakos végzettségű munkatárssal ellátni a közművelődés-igazgatás feladatait.</p>	<p>A közművelődés-igazgatás feladatkörében az önkormányzat pedagógus-művelődésszervező végzettségű munkatársat alkalmaz.</p>
<p>Sokat segíthetnek a médiumok, a város honlapjának szakzerű és folyamatos karbantartása, s legfőképp egy városi újság, ami most hiányzik.</p>	<p>A város honlapja igényes, naprakész információkkal működik.</p> <p>Városi újság nincs, ám igény sem merült fel erre. Kéthavi lapként jelenik meg a térség újsága a Körös-Sárréti Hírlap.</p>
<p>A Sörfesztyálon túllépve, de azt is beillesztve - célszerű lenne a város - városkörnyék lakosságának egészéhez szóló hagyományteremtő jellegű attraktív nagyrendezvényben is gondolkodni, amelyet már idegenforgalmi céllal is rendezhetnének. A beszélgetéseim során felmerült Boszorkányfesztivált alapötletként és kiindulásként alkalmasnak tartom erre, és arra is, hogy fölrázza a szunnyadó, széthúzó helyi társadalmat; mozgósítsa és egyesítse azokat, akik még tenni akarnak a településért. A rendezvény idővel kinőheti a Sárréti térség idegenforgalmi vonzerejét is.</p>	<p>Az akkori Boszorkányfesztivál-ötletből mára a térségben meghatározó turisztikai jelentőséggel bíró rendezvény vált.</p>
<p>Az ifjúsági és a felnőtt korosztály kulturális-</p>	<p>Az Ambrus Mozgó a környék ma is működő</p>

<p>szabadidős elvárásaira különösen figyelni kell a művelődésszociológiai felmérésnél, hiszen eddig az ő lehetőségeik csorbultak a legjobban! Az máris kitapintható, hogy az Ambrus Mozgó kiesése különösen a fiatalokat sújtotta. A színház és a moziterem helyreállítását követően célszerű lesz a környékben érintett települések illetékeseit is bevonva (pl. a Sárréti Közművelődési Társulás révén) - a mozi bezárásán kívül - újra végiggondolni, hogyan lehetne - akár célzott önkormányzati támogatással is - működtetni ezt a mozit, amelyet a fiatalok nagyon hiányolnak, s amely nemcsak szép, talán még országosan is művelődéstörténeti különlegesség.</p>	<p>egyetlen mozija. A hódmezővásárhelyi Mozgókép Kht-val kötött ellátási szerződés alapján heti egy alkalommal van vetítés. A 2009-es statisztikai adatok: 52 előadáson a látogatók száma 718 fő, átlag: 13,8 fő.</p>
<p>Hiányzik vagy nagyon esetleges a települési kulturális koordináció, információ az intézmények, szervezetek között. Az értelmiséget városi szinten kellene integrálni és a civil kulturális szférát is mozgósítani. Javítani, erősíteni és gazdagítani kellene az önkormányzat kapcsolatrendszerét mind a lakossággal, mind térségi és nemzetközi (testvértelepülési) vonatkozásban.</p>	<p>A polgármester és a kulturális terület ügyintéző főtanácsosa koordinációjával az intézmények, vállalkozók és civil szervezetek vezetői számára, évente két-három alkalommal összejövetelt szerveznek, ahol megbeszélik a terveket, elképzeléseket, főként a rendezvényeket illetően.</p>
<p>A kulturális-közművelődési munka helyi presztízsét és az érintett testületek, szervek felelősségét is jobban tudatosítaná, ha az SZMSZ-ben megfogalmazást nyerne az 1997. évi CXL. törvény 76. § (1) bekezdése, miszerint "A települési önkormányzat kötelező feladata a helyi közművelődési tevékenység támogatása."</p>	<p>A 4/1995. (III. 27.) sz. rendelet az Önkormányzat SZMSZ-éről nem tartalmazza.</p>
<p>Javaslom, hogy az SZMSZ. mellékletében rögzítsék és részletezzék a bizottságra átruházott jog- és hatásköröket és fontosabb feladatait; pl. az intézmények (VMK) éves munkatervének véleményezése, elfogadása, kulturális jellegű elképzelések, beszámolók véleményezése, lakossági civil kezdeményezések támogatása, részvétel a helyi kulturális intézmény irányításában, ellenőrzésében (1991. évi XX. törvény 111.§.(1) bekezdés.</p>	<p>A 4/1995. (III. 27.) sz. rendelet az Önkormányzat SZMSZ-éről nem tartalmazza.</p>
<p>A közművelődési munka és az érintett bizottság presztízsét is emelné, ha a bizottság írásban is rögzített terv szerint dolgozna és évente a Képviselő-testületnek beszámolna munkájáról és tapasztalatairól.</p>	<p>A bizottságnak munkaterve nincs, évente beszámol a testületnek a tevékenységéről.</p>
<p>Nem csupán a Szeghalmi Városi</p>	<p>Sajnos a kitüntetések, elismerések e</p>

<p>Önkormányzati gyakorlat, de itt is tetten érhető, hogy az önkormányzati ciklusonként választott testületek, bizottságok a hatáskörükbe lévő szakterületek, intézmények (és ott dolgozó személyek) tevékenysége megítélésénél, elismerésénél csupán azt az időszakot veszik figyelembe (olykor még azt sem) amelyben ők is tisztséget töltöttek be! Különösen a kultúra területén célszerű visszatekinteni távolabbra is, hiszen - mint például Szeghalmon - a város ma méltán nagy hírű művészi csoportjai a nehéz körülmények közt működő Városi Művelődési Központ népművelőinek segítségével ma nem biztos, hogy eljutottak volna oda, ahol tartanak.</p>	<p>területen ritkán fordulnak elő. A hosszú ideje aktív munkatársak, civilek sem rendelkeznek kulturális kitüntetéssel.</p>
---	---

1.2. A javaslatok hatására bekövetkezett változások

A szakfelügyeleti vizsgálat 2002. október 15. és december 15. között zajlott. A vizsgálat ideje és a jelentés megérkezése közben lefolyt átszervezések, intézkedések miatt már teljesen új helyzet állt elő, mint volt a vizsgálat kezdetekor. A jelentés megállapításai okafogyottá váltak, hiszen időközben vezetői pályázat, intézményi átszervezés történt meg. Mint az előző jelentésben is szerepel, az alapfokú művészetoktatás kiválásáról 2002. augusztus 14-i ülésén döntött a Képviselő-testület. Azt intézményvezetői pályázat első körben – 2002. decemberében – eredménytelen volt, a képviselő-testület érvénytelenítette, s 9/2003. (I. 27.) sz. határozattal új pályázati kiírást tett közzé.

A jelentés 2003. április 7-én érkezett meg. A képviselő-testület a pályázati eljárás során a 46/2003. (IV. 15.) Ökt. sz. határozatával a Művelődési Központ igazgatói álláshelyére kinevezte Maróthy Györgynét. A Művelődési Központ alapító okiratát a képviselő-testület még ebben a hónapban, 59/2003. (IV. 28.) Ökt. sz. határozatával módosította, s a Művelődési Központ elnevezését módosította: Művelődési, Sport, és Szabadidőközpont Szeghalom névre. Telephelyei közé sorolta a Városi Sportcsarnok és Sporttelepet illetve a Várhelyi Ifjúsági Tábort.

E megváltozott helyzetre a jelentés konkrét javaslatai már nem igazán vonatkoztak, így azokat teljesen figyelmen kívül hagyták, nem tárgyalták. Az abból megvalósult javaslatok esetlegesek, s a helyzettől független problémákörre irányulók voltak.

Az önkormányzati kötelezettségre vonatkozó javaslat, a helyi közművelődési rendelet megalkotása, megvalósult.

2. A közművelődési feltételrendszer jogszabályok által meghatározott jelenlegi helyzete

Szeghalom Város a Dél-alföldi régióban, Békés megyében, a Szeghalmi kistérségben található. 2009. január 1-i lakónépessége 9700 fő.

A közművelődés jelenlegi feltételei megfelelőek. Az önkormányzat intézmény fenntartásával – Művelődési, Sport, és Szabadidőközpont Szeghalom – látja el az 1997. CXL. tv.-ből adódó közművelődési feladatait. Az intézmény személyi feltételei a munkavégzést lehetővé teszik, a szakalkalmazottak létszáma a vezetővel együtt 2 fő.

Az intézmény két telephellyel rendelkezik, székhelye a Művelődési Központ épületében van. A közművelődést tekintve a meghatározó a Művelődési Központ, mely rendezett, felszerelése,

állaga kielégítő, nagyterme felújított.

Pénzügyi feltételeit a több lábon állás jellemzi, részben a fenntartó által biztosított működési támogatás, részben pedig a saját bevétel és a pályázatok biztosítják a működésének, tartalmi tevékenységének forrásait.

Az intézmény éves költségvetése az utóbbi két évet tekintve 42-43 millió Ft, melyből a fenntartó támogatása 30-31 millió Ft-ot tesz ki.

Az intézmény rendszeresen nyújt be pályázatokat. Az önkormányzat él az érdekeltségnövelő pályázat lehetőségével, melyen 2009-ben 223.000 Ft-ot nyert el technikai eszközök fejlesztésére.

A feladatellátásra közművelődési megállapodást nem kötöttek.

Az önkormányzat településfejlesztési koncepcióval rendelkezik, ezt a 118/1999. (VIII. 20.) Ökt. számú határozattal fogadta el a képviselő-testület, melyet a 130/2007. (12. 21.) Ökt. Határozattal módosítottak. A településfejlesztési terv egy mondattal szól a művelődési intézményekről, s az is konkrét feladat, nem stratégiai jellegű célkitűzés. Kulturális, közművelődési koncepció nem készült.

A település a közművelődésről szóló helyi rendeletét az 1997. CXL. törvény előírásainak megfelelően elkészítette, s elfogadta azt a 7/2003. (IV. 01.) számon. Jelenleg már e rendeletet a képviselő-testület hatályon kívül helyezte, az új rendeletet 4/2007. (II. 27.) számon fogadták el. A joganyag a helyi feltételeknek, helyi realitásoknak megfelelően fogalmazza meg a célkitűzéseket, feladatokat, szervezeti kereteket, igazgatási feladatokat, finanszírozási elveket. Rendelkezik a nem tiszta profilú közművelődési intézmények feladatellátásáról is.

A képviselő-testület kulturális-közművelődési tevékenységeket motiváló támogató helyi rendszert működtet. A Sport és Civil Szervezetek Bizottsága minden évben fogadja azoknak a civil szervezeteknek a támogatási kérelmét, akik már egy éve működnek, és rendezvény megszervezésére, lebonyolítására kérik a támogatást. Minden évben a költségvetési rendeletben rögzítik az odaítélendő összeget. Ez a keret 2010-ben 13 millió forint volt.

Az önkormányzat kulturális-közművelődési célú közalapítványt nem hozott létre.

A Művelődési, Sport, és Szabadidőközpont tevékenységéről nem készül évente beszámoló, a képviselő-testület nem hagyja jóvá rendszeresen, évente az intézmény munkatervét, csak költségvetését.

A beszámoló rendszertelenül, megközelítőleg kétévenként kerül a testület elé. A munkaterv jobbára rendezvénytervet jelent, s ezt a költségvetés-készítés kapcsán egyeztetni a hivatal szakterületi felelőse, az intézményvezető, s a polgármester. Az 1997. évi CXL. tv. 78. § (5) b) pontja kötelezi a fenntartót a munkaterv jóváhagyására. A képviselő-testület írja elő a közművelődési intézmény számára a munkaterv készítési kötelezettséget. Célszerű a munkaterv tartalmába befoglalni az éves célkitűzések meghatározását, a tervezett események, rendezvények felsorolását, azok célcsoportját, helyszínét, várható résztvevői létszámát.

A képviselő-testület munkáját több bizottság is segíti. A bizottságok közül az Oktatási és Kulturális illetve a Sport és Civil Szervezetek Bizottsága foglalkoznak kulturális-közművelődési témákkal. A bizottságoknak saját munkatervük nincs, a napirendek alkalmazkodnak a képviselő-testületi ülések napirendjéhez. Tevékenységükről évente beszámolnak a képviselő-testület előtt.

A település a 2004 évi CXII. törvény felhatalmazása alapján csatlakozott a Szeghalom Kistérség Többcélú Társuláshoz. A kistérségen belül Szeghalom szerepe jelentős, meghatározó.

A Művelődési, Sport, és Szabadidőközpont koordináló szerepet vállal a Közkincs Program által létrehozott kistérségi együttműködésben. Az intézményvezető elkészítette a stratégiát megalapozó tanulmányt, részt vettek az értéktár összeállításában, a kérdőívek feldolgozásában, összesítésben. A Kistérségi Napok rendezvénysorozat szervezői voltak, valamint fogadták a Körös-Sárréti Kézműves Vándorkiállítást.

A Polgármesteri Hivatal a Hatósági és Szervezési Iroda egységéhez tartozóan a szakterületért felelős vezető főtanácsost alkalmaz. A pedagógus végzettségű munkatárs népművelői szakvégzettséggel, s szakmai gyakorlati tapasztalattal is rendelkezik.

A Polgármesteri hivatal részben maga is nyújt be közművelődési célú pályázatokat (érdekeltségnövelő), részben végzi a városi ünnepek megszervezését, továbbá koordináló-irányító feladatkört tölt be. Éves városi rendezvénytervet jelentet meg, melyben a szervezetek, intézmények által megvalósítandó programok is szerepelnek.

Közművelődési intézmény

A Művelődési, Sport és Szabadidőközpont Szeghalom többcélú intézményként, önállóan működő és gazdálkodó költségvetési szervként működik. Az intézmény alapító okiratában meghatározott alapfeladatok a következők:

- művelődési központok, házak tevékenysége
- máshova nem sorolt kulturális tevékenység (mozi)
- sportintézmények, sportlétesítmények működtetése
- üdültetés

Alapító okiratát a képviselő-testület a 59/2003. (IV. 28.) Ökt. sz. rendelettel módosította, így többcélú alakult intézménnyé az addigi Városi Művelődési Központ.

Az intézményi SZMSZ-t az 54/2005. (IV. 25.) Ökt. sz. rendelettel hagyta jóvá a Képviselő-testület. A mellékletekben szabályozta a munkarendet, használati rendet, térítési díjak a használati mértékét is. Az alapító okiratot és az SZMSZ-t a 2008. évi CV. törvénynek megfelelően átdolgozták.

A Városi Művelődési Központ tevékenységén túl az Ambrus Mozgó (mozi), a Városi Sportcsarnok és Sporttelep illetve a Várhelyi Ifjúsági Tábor is az intézmény részét alkotják. Az intézmény működéséhez 10 fős létszámkeret áll rendelkezésre. A Művelődési, Sport-és Szabadidő Központ 4 szakfeladatot lát el. Szakmai feladatot két fő, szakirányú felsőfokú végzettséggel, több éves szakmai gyakorlattal rendelkező munkatárs végez. A gazdasági vezető szintén felsőfokú végzettséggel rendelkezik. 1 fő ügyviteli alkalmazott dolgozik az intézményben, aki az eMagyarország Pont működtetéséért, illetve a mozi feladataiért, valamint az Internet szolgáltatásért felelős.

Az intézmény személyi anyagainak kezelése rendezett, mintaszerű, dokumentáltak a képesítések.

A kulturális szakemberek szervezett képzési rendjéről, követelményeiről és a képzési finanszírozásról szóló 1/2000. (I. 14.) ill. a 12./2002 (IV. 13.) NKÖM rendeletek előírásai alapján intézményi továbbképzési, s éves beiskolázási terv készült.

Az intézményi beszámolót a működésről a testület korábban nem tárgyalta meg évente, azonban 2008-ban illetve 2009-ben már tárgyalta. A munkaterv elkészül, ám tartalmát

tekintve inkább rendezvényterv. A költségvetés elkészítése minden évben egyeztetéseket követően zajlik.

A 2009. évi beszámoló és a közművelődési statisztikai jelentés alapján megállapítható, hogy a közművelődési intézményben részben amatőr művészeti csoportok, klubok, körök, civil szervezetek tevékenységei kapnak helyet (Nyugdíjas Klub, a Sárrét Népdalkör, a Pro Musica Kórus, a Szeghalmi Kulturális Egyesület), részben külső szervek tevékenységeit fogadják, de nagy számban valósulnak meg saját szervezésű események is, mind kisközösségi, mind települési vagy térségi vonzáskörűek.

Az intézmény az 1993. évi XLVI. törvénynek eleget tesz – éves közművelődési statisztikai jelentést küld.

A helyi közművelődés egyéb résztvevői

Az önkormányzati intézmények közül a Sárréti Múzeum illetve a Nagy Miklós Városi Könyvtár végez közművelődési feladatellátást. E tény a helyi közművelődési rendeletben is feltüntetésre kerül. Tevékenységük sokszínű, rendeznek pl. rendhagyó irodalomórákat, költészet napi megemlékezést, stb.

Természetesen az oktatási-nevelési intézmények is bekapcsolódnak a város kulturális életébe, részben saját rendezvényeikkel, részben a városi rendezvényeken történő közreműködéssel, így a Tildy Zoltán Általános Iskola, Alapfokú Művészetoktatási Intézmény és Egységes Pedagógiai Szakszolgálat és a Péter András Gimnázium és Szigeti Endre Szakképző Iskola és az óvodák is. Túl ezen a tehetséggondozás, a szakkörök működtetése szerepelnek pedagógiai programjukban.

A városban bejegyzett alapítványok jelentős része az intézményekhez kötődik, több közülük iskolai alapítvány, de a könnyűzenét illetve a nyugdíjasokat segítő alapítványok is megtalálhatók. Az egyesületek, alapítványok, körök egy része a Művelődési Központban működik, több közülük heti rendszerességgel ott tartja összejöveteleit..

Az amatőr művészeti csoportok szervezetei a forrásteremtést, működtetést tűzték ki célul.

Rendszeresen bemutatkoznak a városi, térségi eseményeken, rendezvényeken, mint pl. a Sárrét Népdalkör, A Körös-Sárréti Hagyományörző Íjász Egyesület, Sárréti Táncsport Egyesület, Pro Musica Egyesület.

A település a térségi kéthavi rendszerességű lap, a Körös-Sárréti Hírlap állandó szereplője, eseményei, kulturális hírei rendszeresen megjelennek a 2000 példányszámú periodikában.

3. Összegző megállapítások, javaslatok

Szeghalom Város Önkormányzata a 2002. évben készült, s a 2003. április 7-én megkapott részletes és átfogó közművelődési szakfelügyeleti vizsgálati jelentést nem tárgyalta, a benne foglalt javaslatokat kisebb részben hasznosította. A jelentés elkészülése és megérkezése közötti időszakban történt közművelődési intézmény átszervezés illetve vezetőváltás a megállapítások nagyobb részét okafogyottá tette. Az elkészült jelentést, mint helyzetelemzést felhasználhatták volna a döntések meghozatalakor, hiszen ahhoz helyi szintű elemzés nem készült.

Szeghalom a Dél-alföldi régió, Békés megye, a Szeghalmi kistérség 9700 fős városa. A helyi társadalom életében fontos szerepet tölt be a hagyományápolás, a kultúra, a „sárrétiség”.

Az önkormányzat a szabályozó közművelődési feladatellátás szükséges dokumentumaival rendelkezik, igaz, a településfejlesztési terve a kultúrát-közművelődést említés szinten jeleníti csak meg.

A helyi közművelődési rendeletet 2003-ban alkotta meg a testület, majd azt hatályon kívül helyezve a 4/2007. (II.2 7.) számon elfogadta jelenleg is érvényes rendeletét. A joganyag az előírásoknak megfelel, a helyi viszonyokat megjeleníti, a feladatellátást ennek megfelelően szabályozza.

A képviselő-testület költségvetésében az intézményfenntartáson illetve a városi szintű rendezvények támogatásán túl helyi támogatási rendszert is működtet. A szervezetek kérelmeit elbírálva rendezvénytámogatást nyújt éves szinten kb. 13 millió Ft nagyságrendben.

A Művelődési, Sport és Szabadidőközpont Szeghalom a város többcélú közművelődési intézménye. Munkaterve főként rendezvényterv, az utóbbi két évben a képviselő-testület tárgyalta azt. Költségvetését, mely többkörös egyeztetéssel készül, évente hagyja jóvá a testület.

A polgármesteri hivatalban a területért felelős vezető főtanácsos pedagógus-népművelő végzettséggel rendelkezik. Az intézménnyel napi kapcsolatban áll. A hivatal maga is végez közművelődési tevékenységet, városi eseménynaptárt, rendezvénytervet jelentet meg, s a városi ünnepek megszervezését végzi.

A feladatellátó intézmény meghatározó szerepet tölt be a város közművelődésében. Részben befogadó, részben saját szervezői szerepet lát el. Épülete, tárgyi feltételrendszere megfelelő, további bővítést terveznek. Szakalkalmazottai felsőfokú végzettségűek.

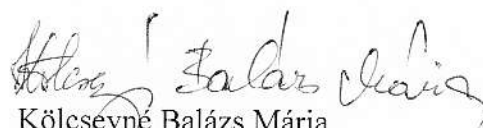
A helyi feladatellátáson túl a térségi kulturális élet szervezésében is jelen vannak. Tevékenységükről rendszeres, évenkénti közművelődési statisztikát készítenek.

A településen a közművelődési feladatellátásba bekapcsolódnak a helyi civil szervezetek, az önkormányzati fenntartású oktatási intézmények és közgyűjtemények is.

Javaslatok

- Az 1997. évi CXL. tv. 78. § (5) b) pontja kötelezi a fenntartót a munkaterv jóváhagyására. A képviselő-testület írja elő a közművelődési intézmény számára a munkaterv készítési kötelezettséget. Célszerű a munkaterv tartalmába befoglalni az éves célkitűzések meghatározását, a tervezett események, rendezvények felsorolásán túl azok célcsoportját, helyszínét, várható résztvevői létszámát. A munkatervkészítéssel egyidejűleg készüljön el az előző évi beszámoló is az intézmény tevékenységéről, s azt a Képviselő-testület tűzze napirendre.
- A helyi kulturális támogatások rendszerét célszerű lenne pályázati formában működtetni. A szervezetek a pályázat kidolgozásával több információt szolgáltathatnának a döntéshez, mint egy kérelem benyújtásával.

Békéscsaba, 2010. június 14.

Kölcseyne Balázs Mária
közművelődési szakértő
Engedélyszám: 12647-4/2009.

Függelék

Felhasznált dokumentumok

- 118/1999. (VIII. 20.) Ökt. sz. határozat - Településfejlesztési Konceptió
- 130/2007. (12. 21.) Ökt. sz. határozat - Településfejlesztési Konceptió módosítása
- 46/2003. (IV. 15.) Ökt. sz. határozat - Művelődési Központ igazgatói kinevezés
- 59/2003. (IV. 28.) Ökt. sz. határozat a Művelődési, Sport, és Szabadidőközpont Szeghalom létrehozásáról
- 9/2003. (I. 27.) Ökt. sz. határozat intézményvezetői pályázat kiírásáról
- 4/1995. (III. 27.) Ökt. sz. rendelet az Önkormányzat SZMSZ-éről
- 2009. évi közművelődési statisztika
- Körös-Sárréti Hírlap 2010. évi lapszámok
- Kistérségi tervek, dokumentumok (<http://www.szeghalmikisterseg.hu>)
- 54./2005. (IV. 25.) Ökt. sz. határozat intézményi SZMSZ elfogadásáról
- 7/2003. (IV. 01.) Ökt. sz. rendelet a helyi közművelődésről
- 4/2007. (II. 27.) Ökt. sz. rendelet a helyi közművelődésről
- Művelődési, Sport, és Szabadidőközpont Szeghalom éves beszámoló a végzett tevékenységekről, gazdálkodásról - 2008, 2009.
- Művelődési, Sport, és Szabadidőközpont Szeghalom, éves munkaterv 2009., 2010.
- Művelődési, Sport, és Szabadidőközpont Szeghalom, éves költségvetési terv 2009., 2010.
- Művelődési, Sport, és Szabadidőközpont Szeghalom, személyi anyagok
- Művelődési, Sport, és Szabadidőközpont Szeghalom, továbbképzési terv
- Alapító okiratok – Művelődési, Sport, és Szabadidőközpont Szeghalom, Könyvtár, Múzeum
- www.szeghalom.hu